

Vec C-323/19

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

18. apríl 2019

Vnútroštátny súd:

Trgovački sud u Zagrebu

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

8. apríl 2019

Navrhovateľka v exekučnom konaní:

Interplastics s.r.o.

Odporkyňa v exekučnom konaní:

Letificio d.o.o.

PRACOVNÝ DOKUMENT

[omissis]

Súdny dvor Európskej únie

[omissis]

Predmet:

Návrh na začatie prejudiciálneho konania a návrh na výklad odôvodnenia rozsudkov Súdneho dvora z 9. marca 2017, *Zulfikarpašić* (C-484/15, EU:C:2017:199) a *Pula Parking* (C-551/15, EU:C:2017:193), v rámci konania vo veci, ktorú vnútroštátny súd prejednáva pod číslom *Povrv-752/19*.

V prvom rade vnútroštátny súd požaduje ochranu osobných údajov navrhovateľky v exekučnom konaní a odporkyne v exekučnom konaní ako účastníkov sporu vo veci samej.

Vnútroštátny súd navrhuje:

V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) Zmluvy o Európskej únii a s článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb, Chorvátsko) ako vnútroštátny súd prostredníctvom sudcu tohto súdu Mislava Kolakušića podáva návrh na začatie prejudiciálneho konania na účely jednotného výkladu a uplatňovania práva Únie, ako aj návrh na výklad rozsudkov Súdneho dvora vydaných vo veciach C-484/15 a C-551/15 v rámci konania vo veci *Povrv-752/19*, ktorú Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb) prejednáva (príloha 1).

V rozsudku z 9. marca 2017 vydanom vo veci C-551/15 Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že „nariadenie č. 1215/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že na notárov v Chorvátsku, ktorí v rámci právomocí zverených vnútroštátnym právom konajú v exekučných konaniach na základe ‚verejnej listiny‘, sa nevzťahuje pojem ‚súd alebo tribunál‘ v zmysle uvedeného nariadenia“.

Stanovisko Súdneho dvora Európskej únie je síce jasné a jednoznačné, pokiaľ ide o to, že v Chorvátsku notári nie sú oprávnení vydávať exekučné príkazy na základe verejnej listiny, táto prax, ktorá je v rozpore s nariadením č. 1215/2012, však pretrváva. Po tom, čo Súdny dvor Európskej únie 9. marca 2017 vydal svoj rozsudok, notári vydali viac ako milión exekučných príkazov.

Od 1. júla 2013 je Chorvátska republika plnoprávnym členom Európskej únie, ktorej inštitúcie zaručujú rovnaké právne zaobchádzanie všetkým občanom a právnickým osobám vo všetkých členských štátoch.

Súdy Chorvátskej republiky vykladajú rozhodnutie Súdneho dvora vo veci C-551/15 rozdielnym spôsobom, pričom väčšina z nich sa domnieva, že toto rozhodnutie sa týka výlučne exekučných konaní vedených notármi, v ktorých je povinným fyzická osoba – štátny príslušník iného členského štátu Európskej únie.

Vnútroštátny súd nepripúšťa stanoviská a rozhodnutia chorvátskych súdov svedčiace o rozdielnom a diskriminačnom uplatňovaní práva a nariadenia č. 1215/2012 medzi občanmi a právnickými osobami Chorvátskej republiky na jednej strane a občanmi a právnickými osobami iných členských štátov Európskej únie na druhej strane.

V dôsledku toho Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb) ako vnútroštátny súd podáva prostredníctvom sudcu tohto súdu na Súdny dvor Európskej únie návrh na začatie prejudiciálneho konania s cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie práva Únie vo všetkých členských štátoch a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania a rovnosti občanov a právnických osôb pri uplatňovaní práva Únie vo veci Povrv-752/19, ktorú vnútroštátny súd prejednáva.

Vzhľadom na rozdielne uplatňovanie rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie je potrebné podať tento návrh na začatie prejudiciálneho konania s cieľom určiť, či chorvátske fyzické a právnické osoby ako občania Európskej únie majú rovnaké postavenie ako fyzické a právnické osoby iných členských štátov Únie a či cudzie právnické osoby majú rovnaké postavenie ako cudzie fyzické osoby, pokiaľ ide o uplatňovanie práva Únie na území Chorvátskej republiky.

Vnútroštátny súd navrhuje, aby Súdny dvor spojil túto vec s návrhom na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Općinski sud u Novom Zagrebu (Mestský súd Novi Zagreb, Chorvátsko) pod číslom C-657/18, ako aj s návrhmi na začatie prejudiciálneho konania, ktoré podal vnútroštátny súd na Súdnom dvore Európskej únie 11. a 20. marca 2019, a preskúmal tieto veci spoločne.

V súlade s článkom 94 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a odporúčaniami pre vnútroštátne súdy týkajúcimi sa podávania návrhov na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátny súd, Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb), odôvodňuje svoj návrh takto:

I. Stručný opis predmetu sporu a relevantných skutkových okolností, ktoré vnútroštátny súd zistil vo veci Povrv-752/19

Účastníkmi sporu vo veci samej sú INTERPLASTICS S.R.O., [omissis] Bratislava, Slovensko, navrhovateľka v exekučnom konaní [omissis], a LETIFICO d.o.o., Velika Buna (Velika Gorica), odporkyňa v exekučnom konaní [omissis]. Dňa 4. februára 2019 sa začalo exekučné konanie podaním návrhu na vykonanie exekúcie na základe verejnej listiny a 4. februára 2019 notár Tomislav Knez (Sveta Nedjelja) [omissis] vydal exekučný príkaz na základe verejnej listiny č. Ovrv-23/2019, ktorým odporkyňa v exekučnom konaní uložil povinnosť uhradiť v lehote 8 dní pohľadávku uplatnenú v návrhu na vykonanie exekúcie vo výške 17 700 eur, ktorá sa má uhradiť v kunách (HRK), pričom k nej treba pripočítať zákonné úroky z omeškania a trov konania vo výške 7 210,80 HRK.

Pohľadávka je založená na súpise vystavených faktúr z 11. decembra 2018.

Návrh, ako aj exekučný príkaz boli doručené odporkyňi v exekučnom konaní 13. februára 2019. Odporkyňa v exekučnom konaní podala proti tomuto príkazu včas námietky, ktorými napadla dôvod i výšku pohľadávky.

Podľa rozsudkov, ktoré Súdny dvor Európskej únie vydal vo veciach C-484/15 a C-551/15, notárov v Chorvátsku, ktorí konajú v rámci exekučných konaní na základe „verejnej listiny“, nemožno považovať za súd alebo tribunál v zmysle nariadenia o európskom exekučnom titule ani na účely uplatňovania nariadenia o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Súdny dvor v týchto rozsudkoch navyše poukazuje na to, že dodržanie zásady vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi Únie v oblasti spolupráce v občianskych a obchodných veciach predpokladá, aby boli rozhodnutia prijaté orgánmi jedného členského štátu, ktoré majú byť vykonané v inom členskom štáte, vydané v súdnych konaniach ponúkajúcich záruky nezávislosti a nestrannosti, v ktorých je dodržaná zásada kontradiktórnosti. Konanie, v ktorom je vydaný exekučný príkaz, teda nie je kontradiktórnym konaním a toto rozhodnutie nevydáva súdny orgán, ale notár, ktorého, ako už bolo uvedené, nemožno považovať za súd alebo tribunál. Na základe týchto úvah je možné konštatovať, že uvedený exekučný príkaz bol vydaný orgánom s absolútnym nedostatkom právomoci, v dôsledku čoho sa uplatnia pravidlá týkajúce sa absolútneho nedostatku právomoci. Vnútroštátny súd preto nemôže akceptovať akty vydané orgánom s absolútnym nedostatkom právomoci, v dôsledku čoho nie je možné pokračovať v konaní o námietkach podaných proti exekučnému príkazu. To, čo je neplatné *ab initio*, sa teda nemôže stať platným ani byť vyhlásené za platné v rámci konania, lebo by to bolo v rozpore so zásadou rovnosti zbraní.

II. Obsah vnútroštátnych ustanovení uplatniteľných vo veci a relevantná vnútroštátna judikatúra

Sporným ustanovením je § 1 Ovršni zakon (exekučný zákon) (uverejnený v Narodne novine č. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 a 73/17), vnútroštátny zákon, ktorý oprávňuje notárov na vymáhanie pohľadávok na základe „verejnej listiny“, pričom môžu vydať exekučný príkaz, ktorý je exekučným titulom, bez výslovného súhlasu odporcu v exekučnom konaní. Keďže predmetom sporu je teda otázka právomoci notárov v prejednávanej občianskoprávnej veci, vnútroštátny súd neuskutočnil vecné preskúmanie.

Prvostupňový súd sa domnieval, že odôvodnenie a výklad rozsudkov Súdneho dvora Európskej únie z 9. marca 2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199) a Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193), platia aj vo vnútroštátnom práve, a uplatnil tieto rozsudky a výklad Súdneho dvora Európskej únie vo veci Povrv-752/19.

Judikatúra:

Vo veci Povrv-57/18 (príloha 2) Općinski sud u Novom Zagrebu (Mestský súd Novi Zagreb) odmietol návrh na vykonanie exekúcie ako neprípustný a zrušil

exekučný príkaz vydaný notárom s odvolaním sa na rozsudok vydaný Súdny dvorom Európskej únie vo veci C-551/15, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil takto: „... konanie, v ktorom sa vydáva exekučný príkaz, nie je kontradiktórnym konaním a toto rozhodnutie nevydáva súdny orgán, ale notár, ktorého, ako už bolo uvedené, nemožno považovať za súd alebo tribunál. Na základe týchto úvah je možné konštatovať, že uvedený exekučný príkaz bol vydaný orgánom s absolútnym nedostatkom právomoci, v dôsledku čoho sa uplatnia pravidlá týkajúce sa absolútneho nedostatku právomoci. Vnútroštátny súd preto nemôže akceptovať akty vydané orgánom s absolútnym nedostatkom právomoci, v dôsledku čoho nie je možné pokračovať v konaní o námietkach podaných proti exekučnému príkazu. To, čo je neplatné *ab initio*, sa teda nemôže stať platným ani byť vyhlásené za platné v rámci konania, lebo by to bolo v rozpore so zásadou rovnosti zbraní.“

Naopak Županijski sud u Puli (Župný súd Pula, Chorvátsko) uznesením č. Gž Ovr-645/2018 (príloha 3) zrušil rozhodnutie Povrv-57/18 s nasledujúcim odôvodnením: „... stanovisko, ktoré zaujal prvostupňový súd k nedostatku právomoci notárov v konaniach o vydaní exekučného príkazu na základe verejnej listiny, je nesprávne, lebo ich právomoc upravujú ustanovenia hlavy 26 Ovršni zakon (exekučný zákon) (Narodne novine č. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 a 73/17, ďalej len „OZ“), a teda notár konal správne, keď v súlade s ustanoveniami § 282 OZ na základe námietok, ktoré podal odporca v exekučnom konaní proti exekučnému príkazu, ktorý vydal na základe verejnej listiny, postúpil vec prvostupňovému súdu, aby ako príslušný súd rozhodol o námietkach. Keďže ide o vec, v ktorej má odporca v exekučnom konaní nahlásený domicil v Chorvátskej republike na území patriacom do obvodu prvostupňového súdu, uvedený súd mal v tomto štádiu konania v súlade s § 282 ods. 3 OZ rozhodnúť o námietkach podaných odporcom v exekučnom konaní na základe § 57 a 58 OZ a vydať rozhodnutie v súlade s týmito ustanoveniami. Vzhľadom na to, že prvostupňový súd nesprávne uplatnil ustanovenia § 16 ZPP [Zakon o parničnom potupku (občiansky súdny poriadok)], zamietol návrh na vykonanie exekúcie a zrušil v celom rozsahu exekučný príkaz vydaný na základe verejnej listiny pre absolútny nedostatok právomoci notára, dopustil sa porušenia podstatných formálnych náležitostí vymedzeného v § 354 ods. 1, ktoré vyplýva z tohto nesprávneho uplatnenia § 16 ZPP a § 21 ods. 1 OZ... a ktoré bolo namietané v odvolacom konaní“.

Županijski sud u Puli (Župný súd Pula) sa teda domnieva, že je možné zachovať účinky tej časti exekučného príkazu vydaného notárom, ktorou notár zaväzuje odporcu v exekučnom konaní na zaplatenie dotknutej sumy.

Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb) okrem toho vo veciach Povrv-1434/18, Povrv-3326/17 a Povrv-3380/18 (príloha 4) potvrdil platobné rozkazy obsiahnuté v exekučných príkazoch, ktoré vydali notári proti povinným cudzím právnickým osobám.

Naopak vo veci Povrv-113/18 (príloha 5) Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb) odmietol návrh na vykonanie exekúcie predložený notárovi ako neprípustný a zrušil exekučný príkaz vydaný notárom na základe verejnej listiny s odvolaním sa na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-551/15, čo odôvodnil takto: „... konanie, v ktorom sa vydáva exekučný príkaz, nie je kontradiktórnym konaním a toto rozhodnutie nevydáva súdny orgán, ale notár, ktorého, ako už bolo uvedené, nemožno považovať za súd alebo tribunál. Na základe týchto úvah je možné konštatovať, že uvedený exekučný príkaz bol vydaný orgánom s absolútnym nedostatkom právomoci, v dôsledku čoho sa uplatnia pravidlá týkajúce sa absolútneho nedostatku právomoci. Vnútroštátny súd preto nemôže akceptovať akty vydané orgánom s absolútnym nedostatkom právomoci, v dôsledku čoho nie je možné pokračovať v konaní o námietkach podaných proti exekučnému príkazu. To, čo je neplatné *ab initio*, sa teda nemôže stať platným ani byť vyhlásené za platné v rámci konania, lebo by to bolo v rozpore so zásadou rovnosti zbraní.“

Citované rozhodnutia vnútroštátnych súdov svedčia o protichodných právnych názoroch na právomoc notárov na vydávanie exekučných titulov.

III. Dôvody, pre ktoré má vnútroštátny súd pochybnosti o výklade alebo platnosti určitých ustanovení práva Únie, a súvislosť, ktorá podľa jeho názoru existuje medzi týmito ustanoveniami a vnútroštátnou právnou úpravou, ktorá sa uplatní v spore vo veci samej

Cieľom návrhu na začatie prejudiciálneho konania je zabezpečiť jednotné uplatňovanie práva Únie vo všetkých členských štátoch a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania a rovnosti občanov pri uplatňovaní práva Únie, ako aj zjednotiť judikatúru vnútroštátnych súdov pri uplatňovaní *acquis* Únie.

Článok 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd stanovuje, že v občianskych a trestných veciach má každý právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Článok 14 tohto dohovoru zaručuje zákaz diskriminácie a stanovuje, že užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej najmä na pohlaví, rase, farbe pleti, jazyku, náboženstve, politickom alebo inom zmýšľaní, národnostnom alebo sociálnom pôvode, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, rode alebo inom postavení. Článok 18 ZFEÚ stanovuje, že v rámci pôsobnosti Zmlúv a bez toho, aby boli dotknuté ich osobitné ustanovenia, je akákoľvek diskriminácia na základe štátnej príslušnosti zakázaná. Vnútroštátny súd sa domnieva, že v prejednávanej veci dochádza k diskriminácii chorváckych občanov a právnických osôb vo vzťahu k štátnym príslušníkom a právnickým osobám z iných členských štátov Európskej únie, čo vyplýva z citovaných rozsudkov Súdneho dvora Európskej únie z 9. marca 2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199) a Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193). Podľa uvedených rozsudkov exekučné tituly nebudú ako také uznané v iných členských

štátoch Únie v zmysle nariadenia o európskom exekučnom titule a nariadenia o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Vnútroštátna právna úprava teda notárov oprávňuje na vydávanie exekučných titulov, ktoré nie sú ako také uznané za súdne rozhodnutia v iných členských štátoch Európskej únie. Z odôvodnenia týchto rozsudkov jasne vyplýva, že konanie pred notárom neposkytuje záruku nezávislosti a nestrannosti a nie je kontradiktórne. Táto situácia vedie k nerovnému zaobchádzaniu s chorváckymi fyzickými a právnickými osobami v porovnaní s fyzickými a právnickými osobami z iných členských štátov Európskej únie, ako aj k nerovnému zaobchádzaniu s cudzími fyzickými a právnickými osobami v takom rozsahu, že ide o diskrimináciu. Nekontradiktórnosť konania vedie k nerovnému zaobchádzaniu s jednotlivými účastníkmi, čím dochádza k porušeniu základného práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré zaručuje Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Právo obchodných spoločností si vyžaduje harmonizáciu európskych predpisov v tejto oblasti v rámci Únie s cieľom posilniť právnu istotu, čo prispeje k podpore hospodárskej činnosti a investícií v súlade so zmluvou o prístupí a Zmluvou o fungovaní Európskej únie. Výklad, ktorý je v rozpore so zásadou rovnosti obchodných spoločností, znevýhodňuje vnútroštátne spoločnosti voči spoločnostiam z iných členských štátov Únie, čo je v rozpore so základnými zásadami Únie.

Prejudiciálne otázky konkrétne znejú:

1. Je ustanovenie vnútroštátnej právnej úpravy, § 1 Ovršni zakon (exekučný zákon) (uverejnený v Narodne novine č. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 a 73/17), ktoré notárov oprávňuje na vymáhanie pohľadávok na základe verejnej listiny vydaním exekučného príkazu, ktorý je exekučným titulom, bez výslovného súhlasu povinnej právnickej osoby so sídlom v Chorvátskej republike, v súlade s článkom 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a s článkom 18 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vzhľadom na rozsudky Súdneho dvora Európskej únie vydané vo veciach C-484/15 a C-551/15?

2. Môže sa výklad podaný v rozsudkoch Súdneho dvora z 9. marca 2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199) a Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193), uplatniť vo vyššie opísanej veci Povrv-752/19 a konkrétne má sa nariadenie č. 1215/2012 vykladať v tom zmysle, že na notárov v Chorvátsku konajúcich v rámci právomocí, ktoré im priznáva vnútroštátne právo v exekučných konaniach vedených na základe „verejnej listiny“, v ktorých sú povinnými právnické osoby so sídlom v iných členských štátoch Únie, sa nevzťahuje pojem „súd alebo tribunál“ v zmysle uvedeného nariadenia?

[omissis] [miesto a dátum prijatia]

[omissis] [meno a priezvisko sudcu, poštová a elektronická adresa]

Prílohy:

1. dokumentácia k sporu vo veci samej, Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb), vec Povrv-752/19, prílohy č. 1 až 10,
2. rozsudok Općinski sud u Novom Zagrebu (Mestský súd Novi Zagreb), vec Povrv-57/18, prílohy č. 11 a 12,
3. rozsudok Županijski sud u Šibeniku (Župný súd Šibenik, Chorvátsko), vec Gž Ovr-645/18, prílohy č. 13 a 14,
4. rozsudky Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb), veci Povrv-1434/18, Povrv-3326/17 a Povrv-3380/18, prílohy č. 15 až 19,
5. rozsudok Trgovački sud u Zagrebu (Obchodný súd Záhreb), vec Povrv-113/18, prílohy č. 20 a 21.